

METALLI 49

Turun metallityöväen ammattiosasto ry. 49 jäsenlehti 2/2017.

www.metalli49turku.fi

Metalli investoi – palkat laahaavat

**Mihin johtaa
hyttitehtaan
tuottavuus-
loikka?.....s. 4**

**Kone-Tuomella
tylytetään
tes-linjaa.....s.5**

**Työsuojelu-
valinnat
marras-
jouluukuussa!...s.5**

Ensio Laine 90 vuotta

Pääkirjoitus 1/2017

Metalliliitto on nyt Teollisuusliitto

Liiton nimen muutoksen johdosta ammattiosastot ovat vaihtaneet nimiänsä, niin myös Turun metallityöväen ammattiosasto ry 49 teki syyskokouksessa päätöksen, jolla ammattiosaston nimi on vastaisuudessa Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry 49. Nimen muutos tulee aiheuttamaan muutoksia mm. toimiston ulkoiseen näkymään ja myös ilmoitusten ulkonäköön.

Kevään ylimääräisessä Liittokokouksessa Metalliliitto ry. muutti nimensä Teollisuusliitto ry:ksi. Yhdistyminen saadaan päätöksen tuolloin, kun Puuliitto ja Team muuttavat sääntönsä sekä näiden liittojen ammattiosastot hyväksyvät Teollisuusliiton ammattiosastojen mallisäännöt.

Uusi työttömyyskassa aloittaa toimintansa 1.1.2018. Liittokokous hyväksyy Teollisuusliiton strategian ja päättää liiton hallinnon edustajista. Seuraavassa Neljäysin lehdessä näistä päätöksistä tulee lisää tietoa näistä.

Uusi työehtosopimus

Tätä kirjoittaessani olen juuri palannut Teollisuusliiton hallituksen kokouksesta, joka hyväksyi uuden työehtosopimuksen esittäväksi Liittovaltuustolle, joka kokoontuu 7.11.2017. Valtuusto tekee siten lopullisen päätöksen kaksivuotisesta sopimuksesta, johon sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta yhdellä vuodella palkkojen osalta. Sopimus pitää sisällään yhteensä 3.2% korotukset. 1.1.2018 alkaen 1.1% yleiskorotuksena 0,5% paikallisesti sopien. 1.1.2019 alkaen 0.9% yleiskorotuksena 0.7% paikallisesti sopien. Tekstimuutoksia tulee palkan korotusten lisäksi.

Työsuojeluvallit

Taas on aika valita työpaikoille työsuojeluvallit ja -asiamiehiä. Pitäkää hyvät Toverit huolta siitä, että valitaan järjestäytyneitä henkilöitä em. tehtäviin. Vain heillä on mahdollisuus käydä ammattiliiton järjestämässä koulutuksissa, jolloin he saavat viimeisimmät päivitykset ja ohjeistukset niin lakiuudistuksiin kuin asetuksiinkin.

Hyvää talven odotusta ja Rauhaa Joulun odotusta toivottaa,

Antero Palomäki
puheenjohtaja
Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry 49

Toinen päivä marraskuuta 90 vuotta täyttänyt valtiopäiväneuvos, neljäysin jäsen Ensio Laine on tehnyt pitkän uran suomalaisessa ja turkulaisessa työväenliikkeessä.

Valtiopäiväneuvos, pitkäaikainen kansanedustaja ja Metalli 49:n jäsen Ensio Laine täytti 2. marraskuuta 90 vuotta. Metalli 49 onnitteli merkittävän uran tehnyttä vasemmistopoliitikkoa ja työväenliikkeen veteraania Urheilutalo Riento-

lassa pidetyssä tilaisuudessa. Ensio Laine nousi eduskuntaan vuonna 1968. Hän toimi kansanedustajana vuoteen 1995 saakka. Turun kaupunginvaltuustossa Laine vaikutti 1954-2000. Enska tunnetaan kovana urheilumiehenä, aktii-

visena yhteiskunnallisena vaikuttajana ja keskustelijana. Nykyisin hänen poliittista analyysiaan voi kuulla mm. Metalli 49:n Veteraanit Ajan tasalla -radio-ohjelman vakiokeskustelijana Radio Robin Hoodin aalloilla. (M49)

Metalli 49:n viralliset onnitellut esittivät ammattiosaston puheenjohtaja Antero Palomäki, toimitsija Raimo Kytömaa, toimistonhoitaja Susanna Merinen ja ex-kansanedustaja, pitkään ammattiosaston toimitsijana työskennellyt Jyrki Yrttiaho.

METALLI 49

Turun metallityöväenammattiosasto 49 ry:n jäsenlehti

- 41. vuosikerta
- Toimisto, Tuureporinkatu 17 C
20100 Turku
- Puhelin 044 518 9449
Telefax (02) 231 6016
- Sivun valmistus:
Graafinen Palvelu
Seppo Mäkinen, Somero
- Paino:
Salon Lehtitehdas – 2017
- Toimitusneuvosto:
Susanna Merinen
Pasi Heikkilä
Raimo Kytömaa

Johannes Yrttiaho
vastaava toimittaja

Metalli 49:n veteraanijaoston puheenjohtaja Martti Katajainen onnittelee.

Vasemmistoliitto vaatii kuripolitiikalle loppua

Turku jatkaa leikkauslinjalla, vaikka taloustilanne kohenee

Kevään vaaleissa Turun entiset valtuuspuolueet kokoomus ja sdp menettivät merkittävästi kannatustaan, silti vanha meno näyttää jatkuvan.

Tämä kävi selväksi, kun Turussa on tehty vuoden 2018 talousarviota. Kokoomuksen johdolla leikataan jälleen keran kuntalaisille tärkeistä palveluista, sosiaali- ja terveydenhuollosta ja kasvatuksesta. Vanhusten palveluasumiseen ja kotihoitoon ei ole osoitettu riittävää määrärahaa. Ei, vaikka työtä tehdään hirveässä kiireessä liian pienellä henkilökuntamäärällä eikä vanhusten tarpeisiin ehditä vastata. Koulujen ja päiväkotien ryhmäkoot uhkaavat kasvaa. Päivähoidon yksityistämistä ensivuoden talousarvio jatkaa niin kuin ennenkin.

Verotulot kasvavat

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä laati oman ehdotuksensa kaupungin ensi vuoden

talousarvioon. Kaupungin talous on kehittynyt ennakoitua huomattavasti paremmin, mm. verotulot ovat kasvaneet tänä vuonna reilusti yli kaksikymmentä miljoonaa euroa. Ei ole mitenkään perusteltua jatkaa vuodesta 2009 saakka harjoitettua talouskuripolitiikkaa, palveluiden leikkaamista, alibudjetoitua ja henkilöstön hiostamista.

Sosiaaliseen syrjäytymiseen ja alueiden eriytymiseen puututtava

Vasemmistoliitto on ehdottanut terveyskeskusmaksun poistoa, lisää rahaa vanhusten kotihoitoon ja palveluasumiseen, alueelliseen sosiaalityöhön ja lastensuojeluun sekä mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Varhaiskasvatuksessa riittävä päivähoitopaikkojen määrä pitäisi turvata nimenomaan kunnalliseen varhaiskasvatukseen panostamalla. Uusia paikkoja tarvitaan ensi vuonna vähintään kaksi sataa. Viime vuosina Turku on voimakkaasti yksityistänyt päivähoitoaan. Se on käynyt kalliiksi veronmaksajille ja samalla palvelun laa-

tu on kärsinyt. Perusopetuksessa tarvitaan niin ikään lisärahoitusta ja ammattiopetukseen on lisättävä rahaa opettajien palkkaamiseen ja oppilaiden ohjaukseen.

Kokoomus puhuu tuotavuuden kasvattamisesta, mikä tarkoittaa sitä, että henkilöstön selkänahasta revitään entistä enemmän. Töitä lisätään, mutta työntekijöitä ei. Kaiken huipuksi julkisen puolen työntekijöiltä on leikattu kilpailukykyä kolmannes lomarahosta. Vasemmistoliiton ryhmä on vaatinut kiky-leikkausten korvaamista Turun kaupungin työntekijöille.

Turussa asuinalueiden väliset erot kasvavat ja sosiaalinen eriarvoisuus lisääntyy. Talousarvioesityksemme muodostavat paketin, jolla leikkaukset voidaan estää, lähipalvelut turvata ja kehitys kääntää kaupunkilaisten tasa-arvoa vahvistavaan suuntaan.

Johannes Yrttiaho
puheenjohtaja
Vasemmistoliiton Turun
valtuustoryhmä
kaupunginvaltuutettu
varakansanedustaja (vas)

– Turussa verotulot ovat kasvaneet tänä vuonna reilusti yli kaksikymmentä miljoonaa euroa ennakoidusta. Ei ole mitenkään perusteltua jatkaa vuodesta 2009 saakka harjoitettua talouskuripolitiikkaa, palveluiden leikkaamista, alibudjetoitua ja henkilöstön hiostamista, sanoo Vasemmistoliiton valtuustoryhmän puheenjohtaja Johannes Yrttiaho.

Kasvu pitää jakaa reilusti

Turun seudulla puhutaan nykyään kernaasti ns. positiivisesta rakennemuutoksesta, jolla tarkoitetaan pitkälti merijä metalliteollisuuden tuotannon kasvusta johtuvaa talouden kohenemistä.

– Kasvu ei näy työntekijöiden palkkapussissa oikein millään tavalla. Ostovoima heikenee uusilla sopimusratkaisuilla. Hyöty kasvusta menee suurelta osin yritysten omistajien kirstuihin, kritisoi varakansanedustaja Johannes Yrttiaho (vas). Hänen mukaansa näyttää myös siltä, että yrityk-

set hankkivat tarvittavan työvoiman monessa tapauksessa halpapatuontina ulkomailta ja pyrkivät myös siten estämään palkankorotuspaineet.

Myös kunnissa kasvu halutaan jakaa epätasaisesti. Työttömyyden hellittämisen sekä kunnallis- ja yhteisöverokerätyksen kasvun vuoksi kunnille tulee lisää verotuloja, mutta se ei näy ainakaan kokoomusjohtoisten kuntien politiikassa. Turussa jo melkein kymmenen vuotta jatkettulle talouskuripolitiikalle esitetään kokoomuksen toimesta taas jatkoa.

– Vasemmistoliitto on Turussa järjestelmällisesti vastustanut talouskuripolitiikkaa, palveluiden leikkaamista ja yksityistämistä, sanoo Turussa Vasemmistoliiton valtuustoryhmää johtava Johannes Yrttiaho.

– Me olemme laatineet talousarvioesityksistämme ensi vuodelle paketin, jolla voidaan turvata lähipalvelut, vahvistaa sosiaalista tasa-arvoa ja estää asuinalueiden eriarvoistuminen, Yrttiaho toteaa. (M49)

Laupias tinasotilas

Sakke Räävänperä oli tannakka keskisuomalainen maanviljelijä ja alkoi olla turhautunut hommaansa. Muuttaman hehtaarin peltotilkku ei enää elättänyt sen paremmin kuin muutama lehmänkanttura ja neljä porsasta. Eu:n tuet olivat vuosi vuodelta jatkuvasti pudonneet ja nyt oli Saken mielestä aika laittaa torpan ovet lopullisesti säppiin. Teurastamoon lähteville posuille hän toivotti lihaisaa viimeistä matkaa.

Niinpä Sakke päätti suunnistaa etelään erään keskisuuren metalliyrityksen palvelukseen. Räystä & Huru oli tunnettu varmana palkanmaksajana, mutta myös

pirullisista pomoistaan. Tämä ei Sakkea huolestuttanut vaan hän otti työsopimuksen vastaan. Heti ensi alkuun häntä ihmetytti verstaan työntekijöiden alakuloinen tunnelma. Koeajan mentyä ohi alkoi Sakke käydä provosoi-massa porukkaa taistojen tielle. Hän tiesi, että syksyllä oli pääluottamusmiensvaalit tulossa. Niinpä hän asettui ehdolle ja valittiin tehtävään entisen nyhverön sijaan.

Pian alkoi tehtaalla uusi aika ja lakkoja oli tiuhaan tahtiin. Palkat nousivat ja työaikoja lyhennettiin. Työntekijät olivat tyytyväisiä ja Saken kannatus vahvistui, paitsi työnantajan leirissä. Niin kä-

vi, että Sakke sai eläkeikänsä saakka pitää asemansa. Räävänperän suosiota oli vakiinnuttanut entisestään se, kun eräessä saunaillassa talon pirullisin insinööri oli haastanut hänet kädenvääntöön. Sakke oli tietenkin voittanut ja tempaissut vielä inssiä turpaan. Tämä oli noloissaan lähtenyt paskat housuissa kotiinsa, jossa vaimo oli noitunut hänet pahanpäiväisesti ja ottanut eron.

Saken mottona oli loppuun asti ”onko metalli muuttunut tinaksi”. Hän sai-kin lempinimen Laupias tinasotilas.

Pasi Heikkilä

Työntekijät toivovat vakinaista väkeä

Hyttitehtaalla uusi kokoonpanolinja

Piikkiössä ykköstien varressa sijaitseva Meyerin hyttitehdas aloittaa tuotannon uudella kokoonpanolinjalla. Tavoitteena on tuottavuuden kaksinkertaistaminen.

Meyer Turun omistama Piikkio Works Oy vastaa Turun telakan risteilijöiden hyttituotannosta. Meyerin Turun telakan tilauskirjojen täytyessä myös Piikkiön hyttitehtaan on pitänyt investoida tuotantonsa kehittämiseen.

– Telakan tuotanto kasvaa nyt yhdestä kahteen laivaan vuodessa. Hyttitehtaan on pysyttävä kilpailukykyisenä, sanoo Piikkio Works Oy:n tuotannon suunnittelusta vastaava Harri Laakkonen.

Tehdas kykenee tuottamaan jatkossa hyttejä 8000 kappaleen vuosivauhdilla. Uudistusten myötä usean lyhyemmän tuotantolinjan mallista siirrytään yhteen huippumoderniin liukuhintaan. Tätä varten tehtaaseen on valmistunut 11500 neliömetrin suuruinen laajennus-

osa. Vanhaan hyttitehtaaseen jää enää yksi tuotantolinja, muuten siitä tulee varastotilaa.

– Kun vanhalla tuotantomallilla voitiin valmistaa kahdeksalla linjalla 100 hyttiä viikossa, nyt yksi uusi linja pystyy 120 hytin viikkovauhtiin, kuvaa Harri Laakkonen. Tekniikaltaan vastaava linja on käytössä myös Meyer Werftin Papenburgin hyttitehtaalla.

Logistiikkaan parannusta

Toinen uudistus Piikkiön tehtaalla liittyy logistiikkaan. Tuotannon alkupäässä osien kuljettaminen kokoonpanoon tulee sujua tehokkaasti. Tähän saadaan paremmat edellytykset uudistusten myötä. Myös valmiiden hytti-

en varastointi kehittyi. Laivojen valmistusaikatauluista johtuen tuotannossa on tiettyä epätasaisuutta, joka aiheuttaa haasteita hyttien varastoinnille.

– Uusien investointien myötä ulkovarastoista päästään eroon ja voidaan siirtyä hyttien varastointiin sisätiloissa ennen niiden kuljettamista telakalle, Laakkonen kertoo.

Lisää väkeä talon kirjoille?

Piikkiön tehtaalla tuotannossa työskentelee 64 omaa työntekijää ja noin 100 vuokratyöntekijää. Logistiikkatoiminnot on tuotettu alihankintana. Ne mukaan lukien tehdas työllistää pari sataa henkeä. Papenburgin tehtaalla logistiikkakin on hoidettu omalla työllä. Myös Piikkiössä toimintojen muuttaminen omiksi on ollut esillä.

– Uuden väen palkkaaminen talon kirjoille vuoden 2018 aikana on ollut esillä. Jää nähtäväksi toteutuvatko palkkaamiset, sanoo työsuojeluvaltuutettu Juhani Peippo. Kovin suurta työntekijämäärän kasvua ei liene odo-

taustalla näkyy hyttitehtaan vanhoja kokoonpanolinjoja, jotka poistuvat käytöstä. Uusi kokoonpanolinja kykenee valmistamaan enemmän hyttejä kuin aiemmat kahdeksan pienempää linjaa. Kuvassa vasemmalta Metalli 49:n toimitsija Raimo Kyttömaa, työsuojeluvaltuutettu Juhani Peippo, pääluottamusmies Susanna Kiukainen sekä ammattiosaston toimistonhoitaja Susanna Merinen.

tettavissa, sillä tuotannon uudistusten tarkoitus on nimenomaan ollut lisätä tuottavuutta uusien investointien avulla.

Vielä viime vuonna virta vei ulkoistusten suuntaan:

– Hyttien paneelien tuotanto siirrettiin vuonna 2016 Liettuaan. Työpaikkoja meni reilu kolmekymmentä. Saksalaisen tuotannon käynnistysongelmat ovat kyllä näkyneet sittemmin paneelitoimituksissa, kertoo pääluottamusmies Susanna Kiukainen.

Vuokrafirmojen käytöstä ongelmia

Piikkiön hyttitehtaalla vuokratyövoiman käyttö on laajaa. Tehdas käyttää kolmea vuokratyöfirmää. Työntekijöistä osa on Latviasta ja Virosta.

– Ongelmia on ilmennyt palkoissa ja lepoajoissa, sanoo Kiukainen.

Isompi ristiriita työntekijöiden ja työnantajien välille syntyi alkuvuodesta, kun työnantaja päätti muuttaa palkkausta. Urakapalkkaus lopetettiin ja aikapalkat määriteltiin uudelleen niin, että tuntipalkat putosivat useilla euroilla. Kiistaa sovitteluaan tehtaalla edelleen.

Saksassa vuokratyövoiman käyttöä säännellään Suomea tiukemmin.

– Järjestelmä on sellainen, että se todella mahdollistaa vain tuotantohuippujen tasaamisen, toisin kuin Suomessa, jossa vuokratyövoiman väärinkäyttö on helpompaa, kertovat Peippo ja Kiukainen. (M49)

Työntekijöiden edustajat tyrmäävät uuden sopimuksen

Kone-Tuomella panostettu uusiin koneisiin ja työsuojeluun

Kone-Tuomi Oy tekee keskiraskasta ja raskasta koneistusta alihankintatyönä asiakasyrityksilleen. Turun Runosmäessä sijaitseva Turun konepajan konekapasiteetti kasvaa merkittävästi, kun sinne asennetaan pian uusi aarpora.

Vuonna 1945 perustettu perheyrittäjä Kone-Tuomi Oy työllistää 50 työntekijää kahdessa konepajassa. Turun tehtaalla työskentelee kolmisen kymmentä henkeä, 23 tuotannossa. Yrityksen toinen tehdas sijaitsee Kauttualla.

– Ennen taantumaa Turusakin työssä oli viittisen kymmentä henkeä. Taantumavuosina väki väheni, mutta nyt näyttää taas paremmalta, sanoo työsuojeluvaltuutettu **Jarno Laaksonen**.

Uusi aarpora käyttöön

Meriteollisuuden nousu ei suoraan näy yrityksessä, sillä suurimmat asiakkaat ovat metsä- ja kaivosteollisuuden toimijoita. Työtilanne on kuitenkin kohentumassa ja kuluvana vuonna taloon on palkattu viisi uutta työntekijää.

Kone-Tuomen tuotteet päätyvät asiakasyritysten vientituotteisiin. Esimerkiksi läheisen Sandvikin tehtaalla kaivoskoneiden komponentit ovat yksi osa konepajan tilauskanta. Alihankintakonepajan ehto on monipuolinen asiakaskunta ja kyky vastata monenlaisiin tarpeisiin.

– Koneisiin on investoitava,

jotta kilpailukyky säilyy. Meillä käytännössä kaikki koneistus on automatisoitu eikä manuaalikoneita enää ole, sanoo yrityksen taluspäällikkö, omistajasuvun neljättä polvea edustava **Marko Lehtinen**.

Tsekistä TOS:lta hankittu uusi aarpora asennetaan ja otetaan käyttöön alkuvuoden aikana.

– Koko konepajan henkilöstö kävi syksyllä tutustumassa tsekiläiseen konepajatyöhön, kun konetta hankittiin, kertoo taluspäällikkö Lehtinen. TOS WRD 150 -aarporan x-liike on 13000mm ja y-liike 6000mm.

– Uusi aarpora mahdollistaa entistä suurempien kappaleiden työstön. Haluamme tarjota mahdollisimman monenlaisille asiakkaille koneistustyötä, Lehtinen sanoo. Myös Kauttualle on investoitu ja hankittu uusi Mazak integrex -monitoimisorvi. Sorvin kärkiväli on 4000 millimetriä ja maksimi sorvaushalkaisija 1070 millimetriä.

Työsuojelussa menty eteenpäin

Työsuojeluvaltuutettu Jarno Laaksonen on työskennellyt yrityksessä 20 vuotta, kah-

Päälouottamusmies Arto Koskela, taluspäällikkö Marko Lehtinen, työsuojeluvaltuutettu Jarno Laaksonen. Taustalla muutama vuosi siten hankittu moderni karusellisorvi.

deksan vuotta työsuojeluvaltuutettuna ja varapäälouottamusmiehenäkin jo yhdeksän vuotta. Hänet on juuri valittu uudelle kaudelle työsuojeluvaltuutettuna.

– Kiitokset vaan kaikille luottamuksesta, mies kiittelee.

Laaksonen mukaan konepajan työsuojelussa huomio kiinnittyy erityisesti kappaleiden nostojen työturvallisuuden parantamiseen erilaisilla apuvälineillä. Toinen tärkeä huomion kohde ovat kaasut ja käryt, joita uudella tekniikalla kappaleita työstettäessä syntyy. Terveydelle haitalliset käryt pyritään saamaan aisoihin imureilla ja paremmalla ilmanvaihdolla.

– Työpaikalla on satsattu konekohtaisiin kohdeimureihin, jotka imevät käryjä tehokkaasti. Tärkeä uusi investointi ovat myös oviverhohaltimet, joista yksi on jo saatu käyttöön, kertoo Laaksonen.

Prosenttikorotuksille huutia

Kone-Tuomessa paikallinen sopiminen hakee vielä uomiaan, kuten monessa muussakin tämän kokoluokan metalliyrityksessä. Päälouottamusmies **Arto Koskela** on nähnyt yrityksen muutokset 33 vuoden aikana. Hän tuli taloon 1984.

– Paikallisesti sovittava erä, joka työehtosopimukseen jäl-

leen hyväksyttiin, aiheuttaa työpaikoilla ongelmia. Paikallista erää ei tarvitse maksaa kaikille, jos sopuun ei päästä ja se taas on työnantajasta kiinni päästäkö, kritisoi päälouottamusmies Koskela. Työehtosopimuksen palkankorotukset eivät myöskään vastaa metallissa virinnyttä tuotannon kasvua eivätkä riitä turvaamaan palkojen ostovoimaa.

– Prosenttikorotukset ylipäätään lisäävät palkkaeroja, mikä ei ole hyväksyttävää, päälouottamusmies sanoo. Kone-Tuomen työntekijöiden edusmiehet Koskela ja Laaksonen lähettävätkin liittovaltuustolle terveiset, että tällaisia sopimuksia ei pitäisi enää hyväksyä. (M49)

Lakisääteinen tehtävä Työsuojeluvalinnat nyt

Työpaikoilla järjestetään työsuojeluvalinnat marras-joulukuun aikana. Työpaikassa, jossa säännöllisesti työskentelee vähintään kymmenen työntekijää, työntekijöiden on valittava keskuudestaan työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua.

Tehtäviin valittujen edustajien toimikausi on kaksi seuraavaa kalenterivuotta, ellei erikseen sovita pidemmästä toimikaudesta. Lain perusteella paikallisesti voidaan kuitenkin sopia enintään neljän kalenterivuoden pituisesta toimikaudesta.

Työsuojeluvaltuutetut edustavat työntekijöitä työsuojelua koskevassa yhteistoiminnassa ja suhteessa työsuojeluviranomaisiin.

Työsuojelutoimikunta tai

vastaava yhteistoimintaelin on muodostettava yli 20 hengen työpaikoille.

Apua valintoihin toimistolta

Vaaleja ei tarvitse järjestää, mikäli suostumuksensa antaneita ehdokkaita on asetettu vain yksi kuhunkin tehtävään ja varavaltuutettujen järjestys sovitaan (ns. sopuvaali). Jos johonkin tehtävään on ehdokkaita enemmän kuin valittavia henkilöitä, on järjestettävä vaali. Jos johonkin tehtävään ei ole yhtään ehdokasta, on ehdokasasettelu uusittava.

Valinnat on syytä käynnistää työpaikoilla viimeistään nyt. Työturvallisuuskeskuksessa on laadittu ohjeet työsuojeluvalintojen järjestämiseksi

työpaikoilla. Ne on tarkoitettu auttamaan käytännön järjestelyissä. Ohje perustuu lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) sekä työmarkkinajärjestöjen välisiin sopimuksiin.

Ohje on saatavissa myös Työturvallisuuskeskuksen internet-sivuilta: www.ttk.fi/tyosuojeluvaalit.

Lisätietoa myös Metalliliiton sivuilta: www.metalliliitto.fi/tyosuojeluvaalit

Apua ja lisätietoja saat myös Metalli 49:n toimistolta:

toimitsija Raimo Kytömaa
puh. 050 434 5245, [raimo.kytomaa\(at\)metalli49turku.fi](mailto:raimo.kytomaa(at)metalli49turku.fi)

aulaisantä Ari Airo
puh. 044 518 9447.

TOS WRD 150 -aarporan vaakasuuntainen liike on 13 metriä ja pystysuuntainen 6 metriä.

Historiaseminaari - Metalli 49 kansallisena voimatekijänä yhteiskunnan murroksissa

Ammattiosasto järjesti lokakuun 21. päivänä historiaseminaarin, jossa kolmen asiantuntijaalustuksen pohjalta käytiin läpi hyvinvointivaltion syntyvaiheita ja sitä, kuinka työläiset ovat voimakkaasti olleet sitä rakentamassa. Seminaarissa käsiteltiin myös turkulaista ammattiyhdistystoimintaa 1900-luvulla sekä sen merkitystä nykypäivään ja tulevaisuuteen.

Metalli 49:n historian ensimmäisen osan "Verstasliikkeistä suurtaisteluihin v.1894-1930" kirjoittaja professori Kari Teräs aloitti seminaarin aiheenaan turkulaiset metalli-

työläiset kansallisena voimatekijänä. Turkulaiset telakka- ja konepajatyöläiset ovat tunnettuja taistelevasta perinteestään. Metallityöläisten ammattillisen liikkeen voima on aina nojannut pienten ja suurten työpaikkojen jokapäiväiseen etutaisteluun. Turkulaisilla suurilla työpaikoilla alkanut kamppailu ja painostuskeinot laajenivat usein myös osaksi laajempia yhteiskunnallisia muutoksia ja liikkeitä.

Lauteille seuraavaksi nousi pitkän linjan ay-aktiivi, FT Päivi Uljas. Hänen alustuksensa käsittelee hyvinvointivaltion syntyä kansalaisten liikehdinnän tuloksena. Hyvinvointivaltion rakenteiden luominen, lukuisat työelämää uudistaneet ja työläisten arkeen vaikuttaneet lakien ja sopimusten muutokset, olisivat toteutuneet kovin toisenlaisina ilman jäsentensä etujen puolesta taistelevaa ammattiyhdistysliikettä ja sen painostusvoimaa. Hänen alustuksensa kirvoitti useita mukana olleita muistelemaan muu muas-

Professori Kari Teräs aloitti seminaarin aiheenaan turkulaiset metallityöläiset kansallisena voimatekijänä.

sa lapsuuden ankaria aikoja, jolloin esim. koulussa käynti ei ollut itsestään selvyyttä. Työläiset ovat kuitenkin pääsääntöisesti rakentaneet tämän hyvinvointivaltion ja tänä päivänä on valitettavasti tultu siihen pisteeseen, että taistellaan sen murentamista vastaan.

Kolmantena vuoroon pääsi entinen Metalli 49:n toimitsija ja ex-kansanedustaja Jyrki Yrttiaho. Hänen alustuksensa käsittelee ammattiyhdistysliikkeen perinteen ja historian tuntemisen tärkeyttä tämän päivän ja tulevaisuuden edunvalvonnassa. Ammattiyhdistysliikkeen tulee olla myös sukupolvien liitto. Kokeuksien välittyminen kaikilla tasoilla, uuden kasvu vanhan kanssa rinnakkain. Historiallisen analyysin tulee olla tulevien opetusten lähteenä, esimerkiksi virheistä oppiminen ja toisaalta myös menestysten uusinta, tapahtuu usein tarkastelemalla menneitä asioita. Teollisuusliiton synty tuo tullessaan varmasti niin sanotusti leveämmät hartiat moniin neuvotteluihin, mutta samalla on tehty päätös, joka

sulkee eläkkeellä olevat pois päätöksenteosta. Tämä aiheuttaa tilanteen, jossa pitkän kokemuksen omaavat eivät välttämättä pääse tietojaan tuomaan esille enää.

Kuten todettu alustajien kertomana, historian tunteminen ja kokemukset heijastuvat vääjäämättä myös tähän päivään.

Susanna Merinen

FT Päivi Uljas käsittelee hyvinvointivaltion syntyä kansalaisten liikehdinnän tuloksena.

Metalli 49:n toimitsija ja ex-kansanedustaja Jyrki Yrttiaho käsittelee historian tuntemisen tärkeyttä tämän päivän ja tulevaisuuden edunvalvonnassa. Historiallisen analyysin tulee olla tulevien opetusten lähteenä, esimerkiksi virheistä oppiminen ja toisaalta myös menestysten uusinta, tapahtuu usein tarkastelemalla menneitä asioita.

Uusi nimi, vanhat kujeet

Syksy tulee. Lehdet putoilevat puista ja myös ensilumi jo peitti maan.

Tämä syksy on ollut kiireistä aikaa. Liiton neuvottelijoiden toimesta ollaan juuri saatu sovittua uusi sopimus. Sopimuksen sisällöstä ei vielä ole tarkkaa tietoa, mitä se pitää sisällään, mutta ensi kommentit rahasta ja sen määrästä on, ettei riitä.

Sopimuksen synnystä ollaan varmaan muutenkin montaa mieltä. Työpaikoilla

kierrettiin suurieleisesti keräämässä nimilistoja ja jakamassa "Nolla ei riitä" tarroja ja materiaalia. Riittääkö tämä sopimus? Näytettiin ne paljon keuhut suuret hartiat? Aika näyttää.

Tähän syksyyn kuuluu myös työsuojeluvaltuutettujen valinta. Työsuojeluvalinnat ovat vähintään yhtä tärkeitä kuin luottamusmiesten valinnat. Varsinkin pienillä työpaikoilla, joissa isännän ääni on laki. Siellä on hyvä muistaa, että valtuutetun valinta on lakisäätöinen. Muistakaa käyttää oikeuttanne.

Kaikkissa luottamushenkilövalinnoissa pitää olla tarkkana, kenet valitsee. Ryhmäämme vastaan kohdistuu jatku-

via painostustoimia ja siksi valittavien henkilöiden, niin naisten kuin miestenkin tulee olla perillä nyky menosta.

Metalliliitto vaihtoi kevään liittokokouksessa nimensä Teollisuusliitoksi. Tämä tulee vaikuttamaan myös osastomme nimeen. Nimi kysymyksessä liitto hallinnoiva demariryhmä muokkaa sääntöjä omien tarkoituksien mukana. Toinen paikallinen osasto on liiton hallinnon demarien myötävaikutuksella saamassa hyvin harhaanjohtavasti samanlaisen nimen, kuin meille ollaan myöntämässä. Samoin Salon osastolle ollaan myöntämässä nimi, jonka tyylinen ei meidän osaston nimeksi liiton

demareille kelvannut? Voiko oikeasti olla näin, että vaan kiltisti hyväksymme tällaisen kaksoisstandardin osastojen kesken? Tämäkö on oikeaa demokratiaa? Onko tämä sitä toimintaa, mitä jäsenistö toivoo ja tarvitsee?

Haluan toivottaa uusille ja uudelleen valituille valtuutetuille menestystä hoitaessanne vaativaa tehtävää työpaikoillanne. Samalla haluan toivottaa koko jäsenistölle miellyttävää syksyä. Olkaa valppaina.

Raimo Kytömaa
Toimitsija
Metalli 49

Työpäiväni Turun telakalla

Olen Mara Lehtonen ja olen ollut telakalla töissä 18 vuotta eri osastoilla. Ensin työskentelin sisustusvarustelussa ja nykyään olen kone ja kansivarustelussa sisustusasentajana. Ajattelin kertoa yhdestä tavallisesta työpäivästäni.

Työpäiväni alkaa klo 7.00, mutta tulen yleensä vähän ennen. Aamulla pistän ensin haalarit päälle, jonka jälkeen pidetään pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun kanssa pieni aamupalaveri, jossa käydään vähän päivän ohjelmaa läpi, jos on jotain mikä voisi koskea minuakin. Sitten lähden kohti laivaa, joka on tällä hetkellä varustelulaiturissa. Kuljen ohutlevypajan läpi ja siinä samalla vaihdan muutaman sanan työntekijöiden kanssa ja toivotan myös hyvää huomenta kaikille. Katson samalla onko tilatut tavarat jo tehty, ja jos on, niin otan ne mukaan työkohteeseen.

Kun saavun varustelulaiturille, niin yleensä joku huutelee ja haluaa keskustella päivän polttavista asioista esim. TES-neuvotteluista, miten ne ovat edenneet ja onko jotain viimekäden tietoa neuvotteluista. Kun vihdoinkin pääsen omalle alueelle 026C eli ECR - "laivanvalvontahuoneeseen", siellä odottaa jo kaksi työtoveria ja muutama Caverionin sähkömies. Aluksi suunnitellaan päivän työt ja pohdimme, mikä työ tehdään ensin. Jos alueella on

tilaajalle myyntejä, jotka vaikuttavat meidän työskentelyyn, niin silloin niihin liittyvät työt tehdään ensin.

Kun aloitan hommat, niin sitten yleensä soi puhelin, jos joltain on esimerkiksi kaasuletkut ruvenneet vuotamaan. Silloin on lähdettävä niitä korjaamaan, koska se on osa työsuojeluasiamiehen työtä. Korjaamme myös yhteistyökumppaneiden letkuja, koska se on todettu niin suureksi turvallisuusriskiksi, jos ne itse niitä korjailisivat väärillä liitostavoilla.

Klo 9.00 lähdemme kahville laivasta pois taukotupaan ja siinä matkalla yleensä joku toveri taas ottaa hihasta kiinni ja kertoo että esim. asentajien pajassa vessa ei vedä. Silloin soitan laitoshuoltoon ja ilmoitan vian ja paikan, niin korjaaja löytää kohteeseen. Kahvitauon jälkeen palataan laivaan ja jatketaan töitä.

Kerran viikossa laivassa on turvakierroksia, joihin on työsuojeluasiamiehen osallistuttava. Kierrokselle osallistuvat myös aluepäällikkö, työnjohtaja ja kaikkien kyseisellä alueella työskentelevien yhteistyökumppanien edustaja. Kierroksen aikana

kirjaamme ylös kaikki viat ja puutteet, joita havaitsemme ja nimeämme vastuuhenkilön, joka hoitaa asiat kuntoon. Samalla katsotaan myös onko vanhat huomautukset hoidettu kuntoon.

On toki muitakin palaveria, kuten varustelun viikkopalaveri, joihin työsuojeluasiamiehen kuuluu mennä. Oma työ kärsii hieman, kun on velvollisuuksia, ja kun pitää hoitaa kaikkien asioita. Työnantaja on todennut, että kaikkien telakka-alueella työskentelevien turvallisuus on etusijalla ja tapaturmien tavoitelukuna on 0 tapaturmaa. Ruokatauksi menen ruokalaan syömään. Meillä on vakioöpöytä, jossa me istumme ja nautimme Fazerin tarjoamaa lounasta tietenkin pienestä korvausta vastaan.

Kello 11.42 lähdemme taas työkohteeseen ja jatkamme hommia kunnes puhelin katkaisee työnteon. Pomo soittaa, että olisi muutama uusi työntekijä, jotka tarvitsevat henkilönostinperehdytyksen. Henkilönostimien käyttö on telakalla luvanvaraista työtä. Henkilökohtaiseen perehdytyksen menee pari tuntia, kun käydään tarvittava teoria-aineisto läpi, harjoitellaan laitteiden käyttöä ja todetaan, että kaveri on ymmärtänyt, mitä on opetettu.

Kello 14.00 kahvin jälkeen menen laivaan ja jatkan työntekeä ja samalla suunnitellaan huomisen päivän ohjelmaa, että onko jotain velvollisuuksia huomiseksi. Esimer-

Kuva: Vesa-Matti Väärä

Mara Lehtonen, työsuojeluasiamies, ensimmäinen varavaltuutettu. Meyer Turku Oy

kiksi jos on jotain kokouksia/tehtäviä tiedossa huomiseksi, niin se muuttaa koko päivän ohjelman. Työpäivä päättyy kello 15.42. Jos päivä on

sujunut niin, että tapaturmia ei ole sattunut ja on saanut vähän laivaakin rakennettua, niin uskon, että kaikki ovat suoritukseen tyytyväisiä.

Toimistonhoitajan terveiset

Toimistonhoitaja Susanna Merinen.

Työttömät ovat näinä päivinä saaneet sekä Suomen hallituksen että median johdolla ison leiman otsaansa, joka kertoo työttömän olevan toisen luokan kansalainen, joka ansaitsee kaikki ne heikennykset sekä kyykytykset, jotka suunniteltu työttömyysturvan aktiivimalli tuo tullessaan. Parin elämäntapayöttömän esille kaivami-

nen mediassa on saanut tavallisenkin duunarin nousemaan takajaloilleen ja samalla jopa syyllistämään kaikkia työttömiä "laiskoiksi eläiteiksi". Todellisuus on kuitenkin toista. Suurin osa aidosti hakee töitä ja nimenomaan niitä oikeita töitä, mutta työmarkkinoilla on tänä päivänä vaan valloillaan työnantajien orjemarkkinat. Työnantajapuo-

lella tuntuu olevan tahtotilana vain saada työvoima mahdollisimman halvalla ja mieluummin ilmaiseksi. Puhumattakaan näistä TE-toimistojen tempputyöllistämispaikeista, mitkä karenssiuhkailuilla saadaan täytettyä.

Mitä tämä aktiivimalli pitää sisällään? Lyhykäisyydessään sanottuna, työttömyysturvan heikennyksen. Taas. Esimerkiksi: jos työtön ei saa tarkastelujakson aikana lyhyitä työkeikkoja tai osallistu TE-palveluihin, vähennetään yksi korvauspäivä kuukaudessa. Tämä on lähes viisi prosenttia koko kuukauden korvauksesta. Kohtuuton rangaistus siitä kun niitä oikeita työpaikkoja ei juurikaan ole tarjolla. Kukakohan duunari tähän suosuisi mukisematta?

Suomen hallitus lopetti kuntavaalien ajaksi uudet leikkausuhkaukset, mutta kuinka sitten kävikään. Kurjistamistoimet jatkuu loputtomiin, jos annamme niiden jatkua. Muistakaamme nämä asiat seuraavan kerran, kun tulee vaikuttamisen paikka.

Susanna Merinen,
toimistonhoitaja

Toimiston aukioloajat loppuvuonna

Itsenäisyyspäivän aattona ti 5.12. toimisto avoinna klo 9.30 - 13.00.

Loppuviikon 6. - 8.12. toimisto on suljettu.

Viikolla 52 toimisto on suljettu (25.12. - 1.1.2018).

Neljäysi tarjoaa soppaa ja puuroa Turun torilla

Hernekeittoa 16.11. klo 11 Turun kauppatorilla!
Joulupuuroa 30.11. klo 11 Turun kauppatorilla!

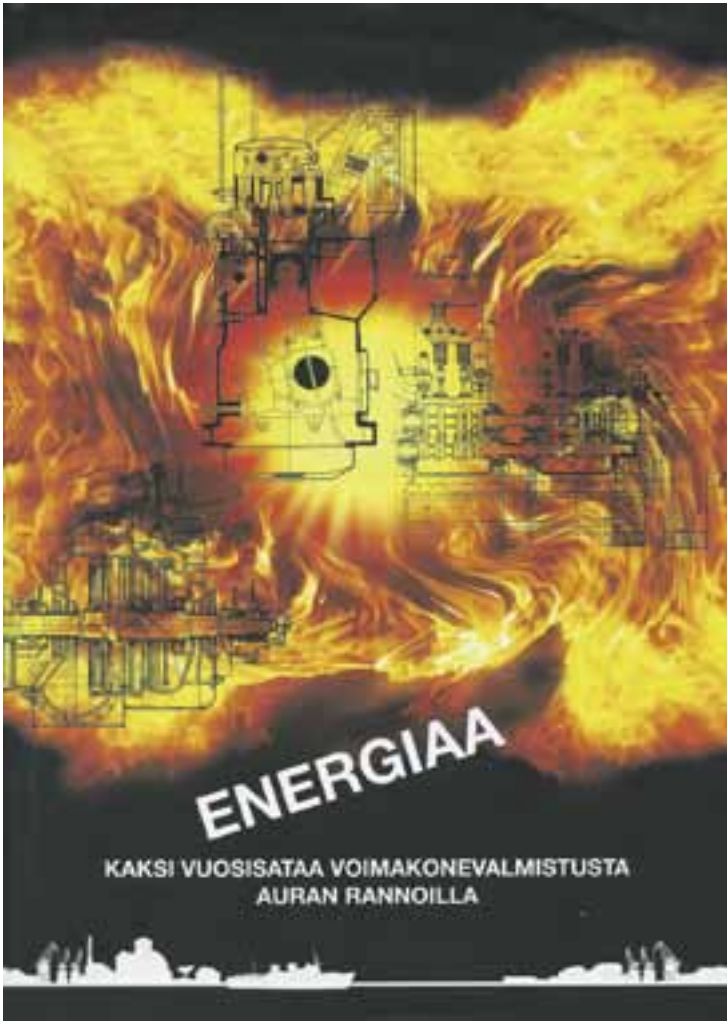
TERVETULOA!

Ammattiosaston virallinen nimi vaihtui

Turun metallityöväen ammattiosasto ry 49 on jatkossa merkitty patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin nimellä Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry 49.

Nimenmuutos johtuu Teollisuusliiton perustamisesta viime toukokuussa.

Kirja Auran rantojen konepajoista

Wärtsilän Turun tehtaan sulkemisen myötä uhkasi merkittävä osa turkulaista meriteollisuutta ja konepajateollisuutta jäädä unholaan. Irtisa-

nottujen työntekijöiden muodostama W46 Kerho päätti tuolloin ryhtyä systemaattiseen työhön moottorinvalmistuksen perinteen tallenta-

miseksi, ei vain Wärtsilän vaan myös sen edeltäjien ja rinnalla toimineiden pienempien yritysten osalta, unohtamatta tietenkään turkulaisen ammattiyhdistysliikkeen merkittävää roolia jokisuu teollisuuden muotoutumisessa. Työn tulokset on tallennettu Forum Marinumiin, Åbo Akademin Merihistorian laitoksen arkistoon

Tavallaan tuon perinnetyön yhtenä lopputulemana voidaan pitää myös tänä syksynä julkaistua "Energiaa. Kaksi vuosisataa voimakonevalmistusta Auran rannoilla" -kirjaa. Järkälemäinen yli 500 sivuinen teos, käsittelee monien Aurajoen rantamaiden konepajayritysten historiaa, valmiiden tuotteiden eli voimakoneiden kehitystä, työstökone- ja konepajateknologian ja konepajateollisuuden muutoksia, työolosuhteiden ja työsuhteiden historiaa sekä teollisuusrakennusten ja Aurajoen konepajajamijoiden vaiheita. Erittäin runsas ja suurelta osin ennen julkaisematon kuvitus tekee kirjasta myös hienon katseluteoksen.

Kirjoittajakunnassa on niin ammattitutkijoita kuin Wärtsilän palveluksessa työskennelleitä käytännön asiantuntijoitakin. Teos on ainutlaatuinen ja tärkeä dokumentaatio kahden sadan vuoden mittaisesta voimakonevalmistuksen historiasta Aurajoen rantamaila. (M49)

– Kokosimme talkootyönä tuhansia valokuvia ja dokumentteja, teimme kymmeniä haastatteluja ja kyselyjä, sanoo kirjan julkaisseen W46 Kerhon puheenjohtaja Seppo Leino teoksen synnyn taustoista. Hän osoitti lämpimät kiitoksensa kaikille kirjan tekemisessä mukana oleille tahoille ja mittavan hankkeen tukijoille.

Kirjaa voit tiedustella Forum Marinumin kirjakaupasta, Kansallisesta Kirjakaupasta ja Metalli 49:n toimistolta.

Energiaa. Kaksi vuosisataa voimakonevalmistusta Auran rannoilla. Raisio 2017, 504 sivua. ISBN 978-952-93-9293-3

Neljäysi järjestää Koko perheen puurojuhlan

la 02.12.-17 klo 11.00 - 14.00

Ohjelmassa lapsille mm. askartelua Turun pioneerien kanssa.

Taikuri Joni Suvanto sekä veteraanien kuoro Ritspiikki myös esiintymässä.

Joulujuhla pidetään Urheilutalo Rientolassa, Pulmussuonkatu 86, Turku.

Ilm. jouluista tarjoilua varten pe 24.11. mennessä joko toimistolle suoraan, p. 044 518 9449 (ei tekstiviestejä) tai

susanna.merinen@metalli49turku.fi

Tervetuloa koko perhe mukaan, vauvasta vaariin!

AY-väki asunnottomien yössä 17.10 Turun Kauppatorilla

Metalli 49 oli yhdessä PAM Liikealan Turun seudun osasto ry 069 sekä SAK Turun Seudun Paikallisjärjestön kanssa nyt toista kertaa tauon jälkeen järjestämässä tapahtumaa Turun Kauppatorilla valtakunnallisena asunnottomien yönä lokakuussa.

YK:n kansainvälistä päivää köyhyyden poistamiseksi vietetään vuosittain 17. lokakuuta.

Suomessa YK:n kansainvälistä päivää köyhyyden poistamiseksi on vietetty vuodesta 2002 lähtien **Asunnottomien yön** merkeissä. Asunnotto-

mien yö -kansalaisliike tukee jokaisen perusoikeutta vakinaiseen asuntoon, omaan kotiin. Asunnottomien yön kansalaisliikkeen järjestämiä tapahtumia on järjestetty vuosittain vähintään 20 paikkakunnalla, mikä tekee siitä yhden suurimmista sosiaali- ja terveysalan vuosittaisista mielenilmauksista.

ASUNNOTTOMIEN YÖ -KANSALISLIIKE TUKEE JOKAISEN PERUSOIKEUTTA VAKINAISEEN ASUNTOON - OMAAN KOTIIN.

Asunnottomien yö -järjestäjien yhteisiä arvoja ovat:

Asunnottomuus on mielestämme kansallinen häpeäpilkku

Syrjäytymisuhan alaisista tulee asunnottomuuden syy ja seurausverkoston vuoksi usein syrjäytettyjä

Kunnioitamme maamme perustuslain noudattamista

Myötätuntomme ja toimitatukemme on kaikkein heikoimmassa asemassa olevien puolella

Yhteistyötä yli poliittisten tai uskonnollisten rajojen

Minkäänlainen syrjintä, rasismi tai näihin viittaavat tunnukset eivät kuulu Asunnottomien yöhön

AY-väki Turussa allekirjoittaa nämä yhteiset arvot ja siksi tapahtumaa oltiin yhdessä järjestämässä. Tarjolla oli hernesoppaa, kuumaa mehua ja pipareita. Mutta tärkeimpänä lisänä, kuten aiemminkin, oli jaossa lämpimiä asusteita niitä tarvitseville. Loput pipot, hanskat ja sukat toimitettiin PAM 069:n toimesta Sirkkalan päiväkeskukseen, joka on tärkeä tukikohta mm. asunnottomille.

Pidetään huolta toisistamme, koskaan ei tiedä, mitä elämä tuo tullessaan!

Hoidathan jäsenyyttäsi TYÖSSÄOLLESSASI

Huolehdi jäsenmaksu- si oikea-aikaisesta maksamisesta. Jos työnantaja perii jäsenmaksusi, säilytä tilinauhut. Niissä näkyvät ay-maksut ovat todisteeksi siinä tapauksessa, että työnantaja ei maksaisikaan niitä liitolle. Jos maksat itse jäsenmaksusi, olisi hyvä hoitaa maksut vähintään neljä kertaa vuodessa, ettei jäsenyyden ehtona oleva 6 kk:n maksuaika pääsisi ylittymään. Jäsenmaksu on v.2017 1,74 % ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Vuoden 2018 jäsenmaksun suuruus varmistuu myöhemmin.

Palkattomalla omalla lomalla ollessasi

Maksat normaalisti jäsenmaksua, joka määräytyy työtömyysturvalain vähimmäispalkkamaksun mukaisesti. Tämä velvoite tulee usealle täytenä yllätyksenä, mutta liiton jäsenyys edellyttää joko jäsenmaksun maksamista tai jäsenmaksuvapauden saamista sääntöjen mahdollistamissa tapauksissa.

Työttömäksi jäädessäsi

Ilmoittaudu välittömästi (työtodistuksin tai ilman) työttömäksi työnhakijaksi työvoimatoimistoon, viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänä. Sama koskee lomautettuja, lopputilin lomakorvausaikoja ja karensiaikoja.

Jäsenmaksuvapautus ja päivärahaoikeus syntyvät, ja työttömyyspäivärahan omavastuu-aika alkaa vasta, kun työnhaku on voimassa.

Liiton päivärahaan oikeutetut hakevat päivärahaa Metallityöväen liiton työttömyyskassalta (1.1.2018 alkaen Teollisuuden työttömyyskassa) toimittamalla hakemukset ja tarvittavat muut todistukset osaston toimistoon. Päivärahaa voi hakea myös Metalliliiton sähköisessä asiointissa.

Kelan työmarkkinatuen tai peruspäivärahan hakijat ilmoittavat työttömyysaikansa osastoon, jotta osasto voi hoitaa jäsenmaksuvapauden kuntoon. Työttömyyden jatkuessa on hyvä tehdä ilmoitus neljännesvuosittain, sekä ilmoittaa sen päätyminen. Työttömyysturvaan liittyvissä asioissa saat parhaiten neuvoja tuleamalla osaston toimistoon.

SAIRASTAESSASI KELAN PÄIVÄRAHALLA TAI TAPATURMA- KORVAUKSELLA

Ilmoita sairaasiasi osaston toimistoon, niin saat jäsenmaksuvapauden sairast-

ajallesi. Jos Kelan sairaspäivärahat loppuvat (300 pv), eikä eläkehakemustasi ole vielä hyväksytty, ilmoittaudu työvoimatoimistoon. Tällä ilmoituksella varmistat, että sinulle ei tule rahattomia kuukausia, mikäli eläkehakemustasi ei hyväksyttäisi.

Jäsenmaksuvapautukseen Oikeuttavat ajat

Ammattiosaston jäsen on vapautettu jäsenmaksusta, jos hän on vailla palkkatuloja ollessaan

- sairauslomalla
- kuntoutustuella tai -rahalla
- työkyvyttömyyseläkkeellä
- opiskelemissa
- äitiys-, isyys-, tai vanhempainvapaalla, hoitovapaalla tai omaishoitajana
- reservin harjoituksissa tai suorittamassa asevelvollisuutta, asepalvelusta tai siivilipalvelusta
- oikeutettu työttömyyskassan maksamaan etuuteen
- työttömänä työnhakijana, mutta ei ole oikeutettu kassan maksamaan etuuteen
- työttömyyseläkkeellä
- suorittamassa vapausrangaistusta
- liittohallituksen hyväksymässä työtaistelussa.

Liittohallitus voi vapauttaa ammattiosaston jäsenen jäsenmaksuista myös muusta edellä mainittuihin rinnastettavasta painavasta syystä.

Saat jäsenmaksuvapauden näille ajoille, kunhan ilmoitat niistä jäsenrekisteriin tai toimistoon. Voit ilmoittaa jäsenmaksuvapautteen oikeuttavat ajat myös Teollisuusliiton sähköisessä asiointissa www.metalliliitto.fi/sahkoinen-asiointi.

Vanhuus-eläkkeelle Jäädessäsi

Toimita aina jäljennös eläkepäätöksestä osaston toimistoon, eläkeyhtiöt eivät lähetä tietoja liitolle. Osasto hakee sinulle vapaajäsenyyden, jos olet ollut yhtäjaksoisesti vähintään 30 vuotta ammatillisen järjestön jäsenenä.

LIKKUVUUSAVUSTUS

Työttömyyskassat ovat alkaneet maksaa vuoden alusta liikkuvuusavustus-nimistä uutta etuutta, jonka tarkoituksena on tukea työn vastaanottamista pitkän työmatkan päästä. Tarkista oikeutesi liikkuvuusavustukseen omasta työttömyyskassastasi, jos vastaanotat työttömänä kookaikatyon, jonka edestakainen työmatka on yli kolme tuntia tai osa-aikatyon, jonka edestakainen työmatka on yli kaksi tuntia.

Muun muassa näistä ja muista muutoksista lisätietoa joko Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:n sivuilta www.tyj.fi sekä osaston toimistolta.

Kauko Sunisto 1937 – 2017

Metalli 49:n pitkäaikainen sihteeri ja toimitsija Kauko Mikko Johannes Sunisto menehtyi pitkäaikaisen sairauden uuvuttamana 13. syyskuuta 2017 Raisiossa. Hän oli syntynyt 31. heinäkuuta 1937 Paimiossa. Kesällä hän täytti 80 vuotta.

Kauko muutti Turkuun ensin asevelvollisuuden myötä ja pysyvämmiin avioituttuaan Ritva Helenan kanssa elinikäiseen liittoon. Heille syntyi tytär ja poika. Ennen eläkkeelle siirtymistään Kauko muutti perheineen Raisioon.

Työura urkeni Merilän polkupyörätehtaassa, rakennuksilla, puusepän apulaisena ja Wärtsilässä Turussa sorvajana, hitsaajana ja levyseppänä. Jo telakalla hän toimi pitkään luottamusmiehenä ja työhuonekunnan ja ammattiosaston monissa tehtävissä.

Metalliliiton suurimman ammattiosaston, turkulaisen Metallin 49:n toimitsijaksi Kauko Sunisto valittiin 16.11.1969. Lähtö telakalta ei ollut rautakouralle helppo. Epäroityään ja työpaikan kokeneempia ammattiyhdistysaktiiveja kuultuaan hän otti tehtävän vastaan uutena haasteena. Pian hän huomasi voivansa ajaa entistä tehokkaammin laajojen työläisjoukkojen asioita ja kehittää ammattiosaston toimintaa vastaamaan yhteiskunnallista muutosta. Ammattiosaston keskeisessä sihteerin/toimitsijan tehtävässä Kauko toimi yhtäjaksoisesti pidempään kuin kukaan Metallin 49:n jäsen edeltäjien pian 130-vuotisen historian aikana.

Kauko hankki yhteiskunnalliset ja poliittiset taitonsa käytännön kamppailuissa ja ammattiyhdistysliikkeen koulutuksissa. Kaukon vahvuuksia olivat jatkuva itseopiskelu ja monipuolinen lukeneisuus. 1960- ja -70-lukujen vaihteen ”Ervastin ja Taanilan kirjallisuuspiirinä” tunnettu ajatushautomo ja opinsauna sekä kulttuuriradikaali keskustelu opettivat analysoimaan asioita ja yhdistämään laajempia visioita työläisten aktiiviseen joukkokamppailuun, joka teki Metallin 49:stä jälleen 1970-luvulla maakuulun esikuvan.

Metalli 49:ssä Kauko aika ja ”sunistolaisuus” tunnettiin avarina ja karheina katsantokantokantoina, virastomaisen tärkeilyn täydellisenä vastakohtana, jäsenten oma-toimisuuden arvostamisena

ja ammattiyhdistystyön jatkuvana uudistumispyrkimykseenä jaostotyön ja julkaisu- ja tiedotustoiminnan kehittämiseksi. Metallin 49:n jäsenmäärä nousi parhaimmillaan yli 9000 jäsenen ja ammattiosastoon kuuluvien työhuonekuntien ja työpaikkojen määrä moninkertaistui vuoden 1971 metallin lakossa tulikasteensa saaneiden uusien aktiivien ja työläispolvien mukaantulon myötä. Myös eri ammattialojen yhteistoiminnan kehittäminen oli Kauko Sunistolle sydämen asia. Eri aloja yhdistävä neuvottelukunta kokosi yhteen suurimmillaan 30 000 – 35 000 työläisen yhteisen joukkovoiman parempien työehtojen, yhteisen solidaarisuuden ja myös tärkeiden työläinsäädäntöuudistusten puolesta.

Kauko otti vastuulleen monia luottamustehtäviä paitsi ay-liikkeessä, myös SKP:n ja SKDL:n toiminnassa ja kunnallisissa lautakunnissa, Kellassa jne. Hän toimi pitkään myös Turun työväen säästöpankin isännistön puheenjohtajistossa.

Siirryttyään eläkkeelle Kauko järjesti hämmästyttävällä utteruudella ja rutiinilla metallin ammattiosastojen valtakunnallista veteraani-

toimintaa. Kahdesti vuodessa suositut veteraaniristeilyt kokosivat eripuolilta maata ”suurten joukkoliikkeiden” miehiä ja naisia yhteen tavallisesti 500 – 600 ammattiyhdistystoverin tapaamisiin. Eläkevuosinaan musiikista nauttiva Kauko jatkoi kulttuuriharrastustaan mm. veteraanien Ritspiikki – lauluryhmässä, ja kirjoitteli myös runoja harrastajakynäilijöiden antologioihin.

Kauko oli sosiaalinen lahjakkuus. Kontaktien saaminen kanssaihmiisiin ja jäsenistöön oli luontevaa, asennoituminen luottamuksellista ja avuliasta. Hän oli innostava ja persoonallista huumoria pursuava keskustelija ja kuuntelija. Häntä oli helppo lähestyä. Yli vuosikymmenen jatkuneen työtoveruutemme aikana Kauko välitti mielellään laajaa kokemustaan meille nuoremmille. Suuresta ja toimivasta järjestössä hän teki mittavan kasvatustyön.

Häntä jäävät kaipaamaan puoliso ja lapset sekä monet läheiset ja lukuisa ystävien ja tovereiden joukko.

Jyrki Yrttiaho
Kaukon työtoveri
ja ystävä

Teollisuusliiton (Metallin) palkkaratkaisu 2018-2019:

1,1 % yleiskorotus ja 0,5 % työpaikkakohtainen erä viimeistään 1.1.2018

0,9 % yleiskorotus ja 0,7 % työpaikkakohtainen erä viimeistään 1.1.2019

Työpaikkakohtainen erä jaetaan palkkaryhmittäin. Työnantaja jakaa eräs-

tä kullekin työntekijälle korotuksen, jonka suuruus on vähintään 0,1 % ja enintään 1,5 %.

Työnantajan tulee selvittää työpaikkakohtaisen erän jako ennen sen käyttöönottoa pääluottamusmiehelle.

Rohkeasti mukaan Nuorisotoiminnassa hyvä meno päällä

Telakalla työskentelevä Tuukka Virtanen on ollut nuorisajaoston toiminnassa aktiivi jo siitä lähtien, kun tuli Turun telakalle töihin. Nuorisotoiminnalle on nyt kysyntää, kun telakka palkkaa uutta väkeä.

- Pikkujouulun piknikristeilylle on vielä muutama paikka jäljellä. Kannattaa kysellä toimistolta tarkemmin, Tuukka kehottaa.

-Keväällä mennään taas Tallinnaan. Reissun ajankohdaksi on 30.-31. maaliskuuta eli pääsiäisenä, Tuukka kertoo.

Telakan kurseilla nuorisotietoa

Tuukan tehtäviin nuorisajaoston vetäjänä kuuluu mm. telakan kurssitettavien vihkiminen nuorisotoimintaan. Hän pitää jokaiselle kurssille pienen katsauksen Metallin 49:n nuorisotoiminnasta.

-Uusia kiinnostuneita on ollut paljon. Kaikille on annettu mukaan myös jaoston esite. Mukava huomata, kun näkee naamasta, että kiinnostus herää, Tuukka sanoo.

Uusia kavereita

Metalli 49:n nuorisotoimin-

ta on hyvä tapa löytää uusia kavereita oman työpaikan ulkopuoleltakin tai voi lähteä työkavereiden kanssa katsomaan, millaista toimintaa järjestetään.

- On risteilyseminaareja, Tallinnan-matkaa, koulu-työsuhteita, saunailtoja, keilailua, käydään matseissa, Tuukka luettelee.

- Etenkin risteilyt ja reissut vetävät hyvin väkeä, hän sanoo.

Ammattiin opiskelevat, tervetuloa!

LVI-opiskelija Laura Aalto on hänkin ollut pitkään aktiivinen neljäysin nuorisajaostossa.

-Meillä on sujunut mukavasti. On viritelty yhteistyösuhteita muihin nuorisajaostoihin, jopa muille ammattialoille, Laura kertoo.

Laura toivoo myös, että jaoston piiristä löytyisi innokasta porukkaa vetämään ns. työmarkkinakoulutusta eli ay-toiminnan katsauksia ammatitopailaitoksissa.

-Oppilasjäseniä olisi mukava saada mukaan toimintaan enemmän. Tervetuloa vaan kaikki, Laura huikkaa. (M49)

Tuukka Virtanen ja Laura Aalto kutsuvat nuoria neljäysiläisiä mukaan toimintaan. -Ottakaa rohkeasti yhteyttä tai tulkaa suoraan mukaan tapahtumiin!

NUORISOJAOSTON VETÄJÄT:

Tuukka Virtanen
0503212066
tuukka.virtanen.tv@gmail.com

Laura Aalto
0407474832
laura.aalto3@gmail.com

Metalli 49:n nuorten jäsenten (35 v. tai alle) Pikkujouulun piknikristeily

Lauantaina 9. joulukuuta
Viking Amorella/Grace Turku-Maarianhamina-Turku

klo 8.00 lippujen jako Viking Linen terminaalin 2. kerros (Linnasatama, Turku)

klo 8.30 - 9.30 meriaamiainen

klo 10.00 Seminaarin aiheet

Ulkomaisen työvoiman käyttö Varsinais-Suomessa,
Kristiina Linna, työsuojelutarkastaja, AVI
Positiivinen vai negatiivinen rakennemuutos,
miten Turun alueen kasvu jakautuu?

Johannes Yrttiaho Turun kaupunginvaltuutettu,
kaupunginhallituksen jäsen,
Vasemmistoliiton valtuustoryhmän pj.

Onko nuoret tasa-arvoisia työelämässä?

Mira-Veera Auer, PAM:n valtuuston jäsen ja ay-aktiivi,

klo 14.10 laivan vaihto Maarianhaminassa

klo 14.30 joulupäivällinen buffetpöydästä (Buffet Aurora, kansi 10)

klo 19.50 paluu Turkuun

Hinta: 10 euroa/hlö (sisältää matkat, seminaarin, meriaamiaisen sekä joulupäivällisen buffetpöydästä). AVEC myös mahdollinen, kysy hinta. Ilmoittautumiset ke 29.11.2017 mennessä Susannalle Metallin 49:n toimistoon: (susanna.merinen@metalli49turku.fi, 044 518 9449, ei tekstiviestejä).

Maksutiedot saat ilmoittautuessasi.

Lisätiedot:

Tuukka Virtanen, 050 321 2066 (virtanen.tuukka.tv@gmail.com)
tai Laura Aalto, 040 74 74 832 (laura.aalto3@gmail.com)

Metalli 49:n nuoret järjestivät syyskuussa yhteistyössä Metallin 41:n nuorten kanssa viikonlopputapahtuman johon kuului uusien yhteysien luominen, ulkoilmassa oleilu ja hauskanpito. Aamu alkoi runsaalla aamupalalla jonka jälkeen aloimme tarkkaavaisena kuuntelemaan Teollisuusliiton Timo Lehdon "luentoa" mitä kolmen liiton sulautuminen yhdeksi käytännössä tarkoittaa. Uutta oppineita lähdimme 49:n vapaa-ajanviettoalueelle Paraisten Ali-Kirjalaan jossa ensin majoitauduimme ja tutustuimme vielä lisää toisiimme. Uusien tuttavuuksien lisäksi saimme sovittua jatkavamme vierailuja puolin ja toisin. Ensi vuoden tarkoituksena on järjestää myös tapaamisia joissa suunnitellaan tule-

Metalli 41:n nuoret neljäysin nuorten vieraana

vaa toimintaa ja joihin jokainen nuori (alle 36-vuotias) on tietysti tervetullut. Kaikki ideat voi lähettää minulle sähköpostiin niin koitamme saada ne tapahtumaan. Minulle voi myös laittaa sähköpostia jos tulee jotain kysyttävää. Seuraavan nuorisajaoston vierailua odotellessa nuoret järjestävät:

Hyvää alkavaa talvea jokaiselle lukijalle!

Laura Aalto,

VETERAANIT TOIMIVAT

Metalli 49:n veteraanijaoston vuoden 2018 alkuvuoden toiminta

TAMMIKUU

Kuukausikokous ma 8.1. klo 12.15. Rientola (Pulmussuonk. 86. 20360 Turku)

Juttutupa to 18.1. klo 12.15. ja kehitysryhmä 13.15. Rientola.

HELMIKUU

Kuukausikokous ma 5.2. klo 12.15. Rientola.

Juttutupa to 15.2. klo 12.15. Kehitysryhmä 13.15. Rientola.

MAALISKUU

Kuukausikokous ma 5.3. klo 12.15. Rientola.

Juttutupa to 15.3. klo 12.15. Kehitysryhmä 13.15. Rientola.

HUHTIKUU

Kuukausikokous ma 9.4. klo 12.15. Rientola.

Juttutupa to 19.4. klo 12.15. Kehitysryhmä 13.15. Rientola.

TOUKOKUU

Kuukausikokous ma 7.5. klo 12.15. Rientola.

Juttutupa to 17.5. klo 12.15. Kehitysryhmä 13.15 Rientola.

KESÄKUU

Veteraanipäivä Alikirjalassa ke 6.6. klo 12.00.

Kotiseutumatka 13.6. Ruovesi-Tampere, S/S Tarjanne

SYYSKUU

Syysristeily 11.-12.9.2018

(Kokoukset ja Juttutupa Urheilutalo Rientolassa Pulmussuonatu 86, 20360 Turku.)

Muutoksen Tsunamit

Metalliyöväenliitto, Team ja Puuuliitto ovat fuusioituneet ja on muodostettu Teollisuusliitto ry.

Teollisuusliitto ry:n yli-

määräinen liittokokous pidetään Tampereella ja kokoukseen osallistuvat 2016 Metallinliittokokoukseen valitut edusta-jat ja Teamliiton ja Puuliiton ilmoittamat edusta-

jat. Liittokokous on 28 -30.11. 2017 .

Fuusion myötä ammattiosastot joutuvat vaihtamaan myös nimeään. Metalli 49 uusi nimi on Turun teollisuusyöväen ammattiosasto ry.

Metalliyöväenliiton Ahjo-lehti lakkautetaan ja uuden liiton lehden nimeksi tulee Tekijä. Samoin poistuu myös lehden sivuilta ammattiosastojen ilmoitteet, siirtyen uuden liiton verkkosivuille.

Mielestäni tämä on tiedottamisen osittaista alasajoa. Mitä laajemmin tiedotat, sitä enemmän saat ay-liikkeestä kiinnostuneita. Näkisinkin, että tiedottaminen Tekijä-lehdessä säilyisi Ahjon tapaan.

Sote-soppaa keitetään useissa eri kattiloissa. Asiantuntijat ovat olleet eri mieltä valinnanvapaudesta, mikä taas on kokoomukselle tärkeä, koska se avaa yksityisen bisneksen kaikki portit ja mahdollistaa rahallisen pääoman menon Suomesta.

Onko tämä lähtökohta unohtunut nykyiseltä hallitukselta? Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä.

Tässä sopassa halutaan tehdä suuria keskittymiä, mikä ei takaa tasavertaisia palveluita.

Martti Katajainen
veteraanijaoston puheenjohtaja

Veteraanijaoston järjestämä 23 tunnin

seminaariristeily

11.-12.9. Turku-Tukholma-Turku M/S Baltic Prinsessillä.

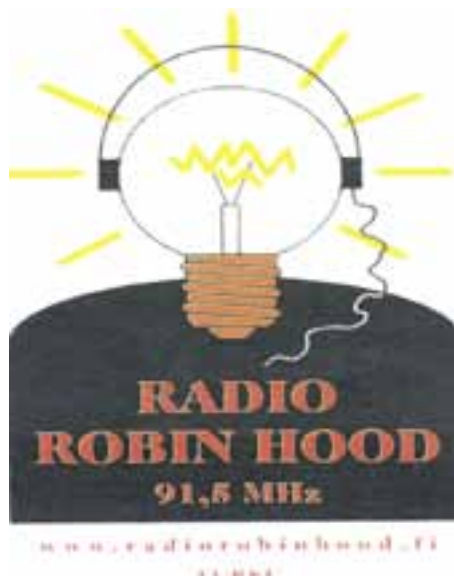
Lähtö Turusta tiistaina 11.9.2018 klo. 20.15.

RISTEILYN HINTA

. A- hytissä (2 henkilöä hytti) 48,50 eur / hlö;

B-hytissä (2 henkilöä hytti) 45,50 eur / hlö;
A- hytissä (1 henkilöä hytti) 57,50 eur / hlö ja
B- hytissä (1 henkilöä hytti) 51,50 eur / hlö.

Hintaan sisältyy hyttipaikka, meriaamiainen, lounas ruokajuomineen ja pullakahvit.

Metalli 49:n Veteraanit ajan tasalla-radio-ohjelma joka tiistai klo 11.00 ja 16.30 Radio Robin Hoodin taajuudella 91,5 Mhz.

Toveri, missä olet nyt - Comrade where are you today?

Rohkeutta vaativa projekti

Monet sosialistisissa maissa, pääasiassa Neuvostoliitossa ja Saksan demokraattisessa tasavallassa koulutusta saaneet ovat jälkeensä pitäneet suunsa supussa menneistä. Tietyistä diktatuureista saapuneet opiskelijat olivat jopa hengenvaarassa kotimaihinsa palattuaan. Länsimaalainen joutui pelkäämään virkakieltoa tai muuta työnsaantivaikeutta. Liimatainen tarttui uskaliaaseen projektiin arkailematta ja lähti etsimään entisiä opiskelutovereita maailmalta tehdäkseen dokumenttielokuvan.

– Mietin, että mitä he kaikki muut sadat ja tuhannet entiset koulun oppilaat miettivät vuoden 1989 Berliinin muurin murtumisen jälkeen ja nyt tänä päivänä - ympäri maailman. Halusin tehdä elokuvallani selkeän eron sen suhteen, mistä ihmiset vasemmisto- ja kommunistipuoleissa olivat unelmoineet ja pitäneet päämääränään ja mitä reaalisosialismi lopulta edusti. Halusin ikään kuin "puhdistaa" ne päämäärät ja arvot, joita ihmisillä ja itselläni oli ollut. Pyrkimyksessä vapautteen ja tasa-arvoon ei ollut mitään väärää, kuvaili Kirsi Liimatainen.

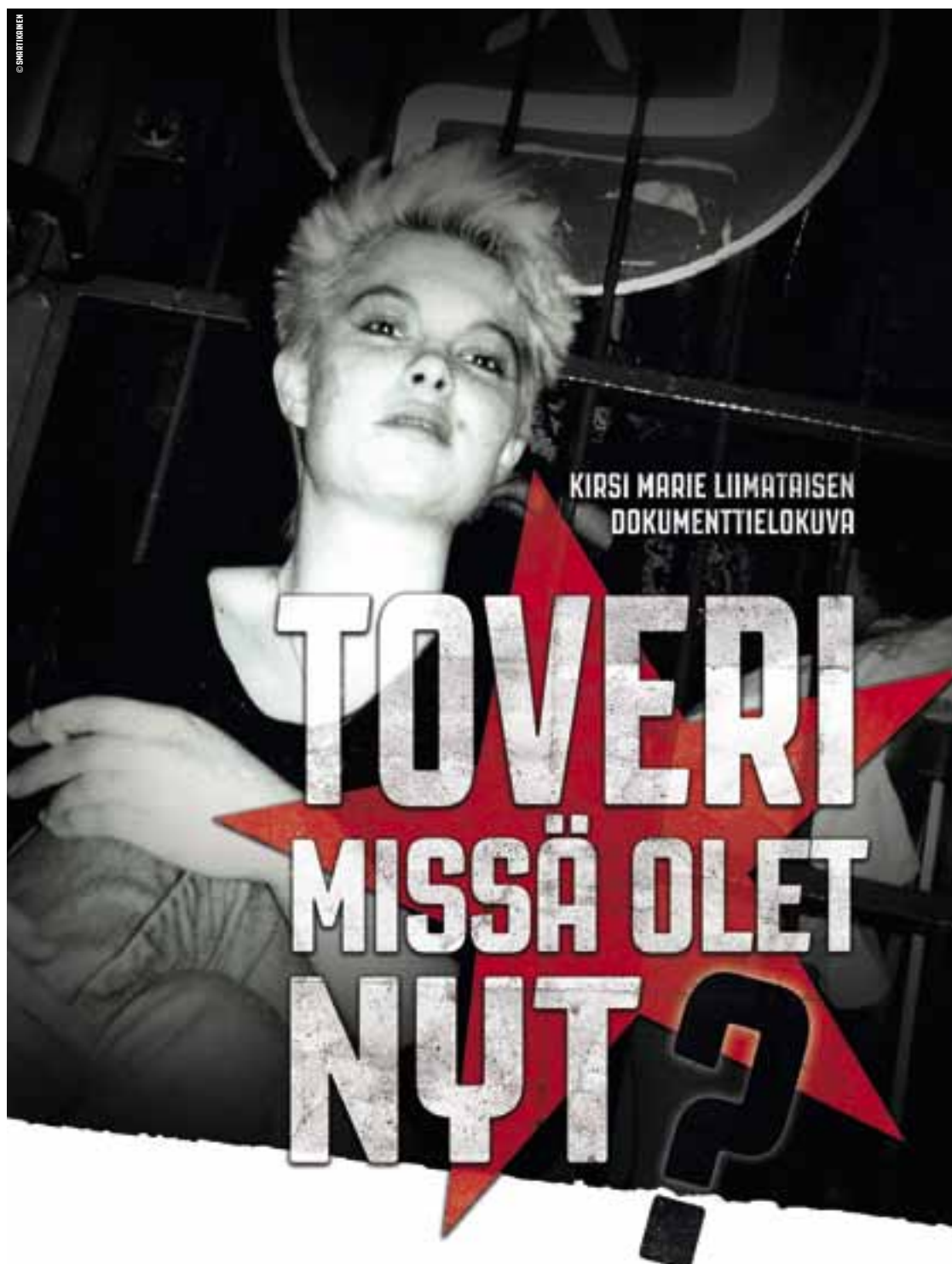
– Tietenkin tällaisen elokuvan tekeminen tänään on riski, eikä se ole herättänyt kaikissa piireissä ihastusta. En voi kuitenkaan muuttaa lähtökohtiani. Uskon tänä päivänäkin, että maailmaa voi ja pitää muuttaa. Halusin tehdä elokuvan, joka tuomitsee terroriteot entisissä sosialistimaissa, mutta nostaa toisaalta työväen- ja vasemmistoliikkeen arvoonsa, ansaitsemalleen paikalle.

Wilhelm Pieckin nuorisokorkeakoulu

Liimatainen selventää, että Wilhelm Pieck oli natsihallintoa Moskovaan paennut kommunisti. Palattuaan toisen maailmansodan jälkeen Saksaan hänestä tuli DDR:n ensimmäinen presidentti. Pieckin mukaan nimetty nuorisokorkeakoulu oli DDR:n nuorisjärjestö FDJ:n ylin oppilaitos ja heidän paraatiesimerkkinsä.

– Vuosittain koulussa opiskeli 200 nuorta DDR:stä ja

Elokvantekijä Kirsi Liimataisen tuoretta dokumenttia "Toveri missä olet tänään" voidaan hyvällä syyllä pitää melkoisena kulttuuritekona. Suomen ensi-iltansa 10.11. saanut elokuva käsittelee aihepiiriä, mistä Suomessa ja muualla maailmassa ollaan aika visusti vaiettu näihin päiviin asti. Kyse on laitavasemmistonuorison kansainvälisestä poliittisesta koulutuksesta DDR:ssä oppiaineena marxismi-leninismi. Tämä ns. Wilhelm Pieck -koulu opetti vuosittain noin 400 opiskelijaa 80 maasta ympäri maailmaa.

ILANGA FILMS ESITTÄÄ COMRADE, WHERE ARE YOU TODAY? YHTEISTYÖSSÄ MAKING MOVIES OY TUOTTAJA KIRSI MARIE LIIMATAINEN OSATUOTTAJA KAARLE AHO KÄSIKIRJOITUS & OHJAUS KIRSI MARIE LIIMATAINEN KUVAAJAT YOLISWA VON DALLWITZ CHRISTIAN MAROHL TILL VIELROSE HANNO KUNOW MARC-CHRISTIAN WEBER LEIKKAUS JEANNETTE-MARIA GIZA STEFANIE KOSIK ANTTI TUOMIKOSKI ÄÄNISUUNNITTELU MIGUEL CAROLI MIKSAUS SILVIO NAUMANN MUSIIKKI ANSSI VAXBY & LASSE SAKARA

200 ympäri maailmaa - rautasiripun molemmiin puolin. Koulu kokosi koko maailman vasemmistolaisen liikkeen edustajia yhteen: he olivat vapauttaistelijoita, oman maansa diktatuurihallintoa paen-

neita, eurooppalaisia "eurokommunisteja" tai opiskelija- ja ammattiyhdistysliikkeen edustajia. Poliittisten suuntausten kirjo kampuksella oli laaja. Oppiaineena oli marxismi-leninismien teoria ja käyt-

täntö, mutta eritoten opiskelijat oppivat toisiltaan. He kuulivat niistä olosuhteista, missä muut opiskelijat elivät kotimaissaan, heidän toiveistaan ja päämäärästään ja mitä he tekivät päämääriensä saavut-

tamiseksi. Tämä kansainvälisyys oli mielestäni koulun suurin ansio, summaa Kirsi Liimatainen.

Opiskelutoverit kiven alla

Kuvatukseen dokumenttia Liimatainen matkusti Saksaan, Boliviaan, Chileen, Libanoniin ja Etelä-Afrikkaan etsimään entisiä ulkomaalaisia opiskelutovereita. Heitä oli varsin vaikea löytää, koska monet heistä olivat Pieck-koulussa peitenimellä.

– Kouluvuoden jälkeen minulle jäi muistoksi huivi, johon ystävät kirjoittivat nimensä ja runonpätkän. Muutama valokuva oli myös muistona, mutta kaikista ei edes sitä, koska kirjoittamaton sääntö oli, että vapauttaistelijat ja diktatuuria tai rotusortoa paenneet eivät esiintyneet valokuvissa, jättäen siten paljastamatta oikean identiteettinsä.

– Oman vuosikurssini 1988 asiakirjat koskien meitä ulkomaalaisia, olivat myös kadonneet saksalaisista arkistoista tai ne oli tarkoituksella tuhottu muurin murtumisen aikana 1989. Virallisesti meitä ei ollut siis edes olemassa. Kun kiersin 24 vuoden jälkeen esimerkiksi Etelä-Afrikassa, oli mukana vain kaksi valokuvaa ja koodinimi "Duma". Ihme, että pääsin hänen jäljilleen.

Toisena teemana Liimatainen mainitsee ne opiskelijat, jotka eivät edes halunneet löytyä. He välittivät muiden kautta viestiä, ettei kukaan saanut saada tietää heidän opiskelleensa koulussa.

– Muutenkin elokuvaa kuvatessani kohtasin usein pelkoa. Ihmiset eivät halunneet mielellään puhua suhteistaan DDR:ään, Neuvostoliittoon tai muihin sosialistimaihin. He kokivat sellaisen kytköksen olevan suuri ammatillinen uhka. Oli sellaisiakin, jotka häpesivät olleensa DDR:ssä eivätkä he halunneet liittää itseään enää vasemmistolaisuuteen, vaikka liike tänään nähtäisiinkin erillisenä seikkana verrattuna entisten sosialistimaiden itsevaltaisiin hallintoihin, toteaa Kirsi Liimatainen.

Terho Laitila